

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: S. Dimitriu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, V. Cotorobai, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Olga Caigorodțeva, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Caigorodțeva împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen legal al cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 aprilie 2019, Olga Caigorodțeva a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen legal al cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 17 august 2018 a depus o plângere judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani împotriva acțiunilor ilegale ale Procurorului General al Republicii Moldova.

A precizat că în conformitate cu prevederile art. 313 alin. (4) Cod procedura penală, o astfel de plângere se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile.

Astfel, plângerea a fost depusă în instanța de judecată la data de 17 august 2018, iar judecătorul de instrucție a examinat plângerea la 29 martie 2019, peste 22,5 termene legale, stabilit la art. 313 alin. (4) Cod procedura penală.

Reclamanta a considerat că instanța de fond a încălcat în mod flagrant termenul legal de examinare a plângerii și în așa circumstanțe, i-a fost violat dreptul la judecare în termen legal a plângerii sale din 17 august 2018.

A învederat că odată ce articolul 313 alin. (4) Cod procedura penală prevede cu certitudine că instanța națională este obligată să examineze o astfel de plângere în termen de cel mult 10 zile, de la momentul depunerii plângerii în instanța de judecată, este de asemenea și dreptul autorului plângerii ca aceasta să fie examinată de instanța sesizată în termenul legal de cel mult 10 zile de la depunerea plângerii în instanță.

Olga Caigorodțeva a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului său la judecare în termen legal a plângerii din 17 august 2018, încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul său a sumei de 750 000 de lei, cu titlu de

prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen legal a plângerii din 17 august 2018, și a sumei de 6 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

Prin hotărârea din 9 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins acțiunea depusă de Olga Caigorodțeva ca fiind neîntemeiată.

La 7 noiembrie 2019, Olga Caigorodțeva, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Olga Caigorodțeva, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, și s-a menținut hotărârea din 9 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 1 alin. (1), 2 alin. (1), (2) și (6), 4 alin. (1) și (2) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la judecarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, Colegiul a considerat întemeiată concluzia primei instanțe de respingere a acțiunii.

Reținând spre examinare conținutul raportului prezentat de Ministerul Justiției privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a plângerii înaintate de Olga Caigorodțeva, în ordine aret. 313 Cod de procedură penală, Colegiul a învederat că, în speță, s-a constatat cert și fără echivoc că examinarea plângerii înaintate de către Nicolae Daniliuc în interesele Olgăi Caigorodțeva, în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, privind obligarea Procurorului General conform art. 19, 254, 274 al Cod de procedură penală, pentru cercetarea cazului complet și sub toate aspectele, pentru stabilirea adevărului și emiterea unei ordonanței legale, nu a avut loc din vina instanței de judecată, dat fiind faptul că însuși reclamanta nu s-a folosit cu bună-credință de drepturile sale procesuale, cu toate acestea apelanta a invocat despre încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu acordă dreptul în mod automat la constatarea faptului că instanța a depășit termenul rezonabil pentru examinarea cauzei, în situația în care părțile în mare măsură au contribuit la prelungirea acestui proces, prin urmare Colegiul a considerat că apelanta nu are calitatea procesuală în cauza dată, iar argumentele acesteia poartă un caracter declarativ, formal fără a dispune de careva suport atât probatoriu, cât și legal.

De altfel, Colegiul a precizat că instanța nu ar trebui sub pretextul respectării termenelor rezonabile în cadrul procesului de judecată să refuze în cercetarea probelor necesare pentru o completă și corectă soluționare a cazului, care pe cale de consecință ar încălca principiul egalității armelor, or respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei, motiv din care nu au fost reținute argumentele apelantei în acest sens.

La 2 februarie 2021, Olga Caigorodțeva, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 5 martie 2020 și a expediat-o participanților la proces la 18 mai 2020 (f.d. 106), or, la materialele cauzei lipsind dovada de recepționare a acesteia de către participanții la proces.

Astfel, recursul declarat la 2 februarie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 23 februarie 2021 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 121), or, până la data examinării cauzei în adresa instanței de recurs nu au parvenit referințe.

Examinând temeiurile recursului declarat de Olga Caigorodțeva, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Olga Caigorodțeva, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Olga Caigorodțeva, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Olga Caigorodțeva, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, împotriva deciziei din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat